Roman Mnich

Komenský a anthroposofie 20. století

Článek je věnován recepci Jana Amose Komenského zakladatelem antroposofie a antroposofického hnutí 20. století Rudolfem Steinerem (1861–1925). Článek zkoumá vztah mezi Komenského pansofií a Steinerovou antroposofií ze tří různých hledisek, která reflektují souvislost mezi Steinerovými myšlenkami a vědeckými projekty a Komenského názory. Týká se to nejen organizace školy (waldorfská pedagogika či Steinerova pedagogika), ale také obecně filosofických a teologických základů lidské výchovy. Zaprvé se pozornost soustředí na Steinerův zájem o Komenského jako myslitele, doložený odkazy na texty a myšlenky českého myslitele ve Steinerových přednáškách. Zadruhé se článek věnuje analýze publikací věnovaných Komenskému u těch učitelů a vědců, kteří náleželi k waldorfskému pedagogickému hnutí (Hildegarda Staedková, Alfred Treml, Karl Rittersbacher). Zatřetí reflektuje vzájemnou souvislost a korespondenci konceptů pansofie a antroposofie, jak byly formulovány Komenským a Steinerem.

Comenius and 20th-century Anthroposophy

The article is devoted to the reception of John Amos Comenius by the founder of anthroposophy and the anthroposophical movement of the 20th century, Rudolf Steiner (1861–1925). The article examines the relationship between Comenius' pansophy and Rudolf Steiner's anthroposophy from three different angles, reflecting the connection between Steiner's thoughts and scientific projects and Comenius' views. This concerns not only the organization of the school (Waldorf education or Steiner education) but also the general philosophical and theological foundations of human education. Firstly, the focus is on Steiner's interest in Comenius as a thinker, as evidenced by the references to the texts and ideas of the Czech thinker in Steiner's lectures. Secondly, the article undertakes an analysis of publications dedicated to Comenius by those teachers and scientists who belonged to the Waldorf educational movement (Hildegard Staedke, Alfred Treml, Karl Rittersbacher). Thirdly, it reflects the interrelation and correspondence of the concepts of pansophy and anthroposophy, proposed respectively by Comenius and Steiner.